

Kotoutumisen vuosikatsaus 2024

Kotoutumisen osaamiskeskus
12/2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Taustaa

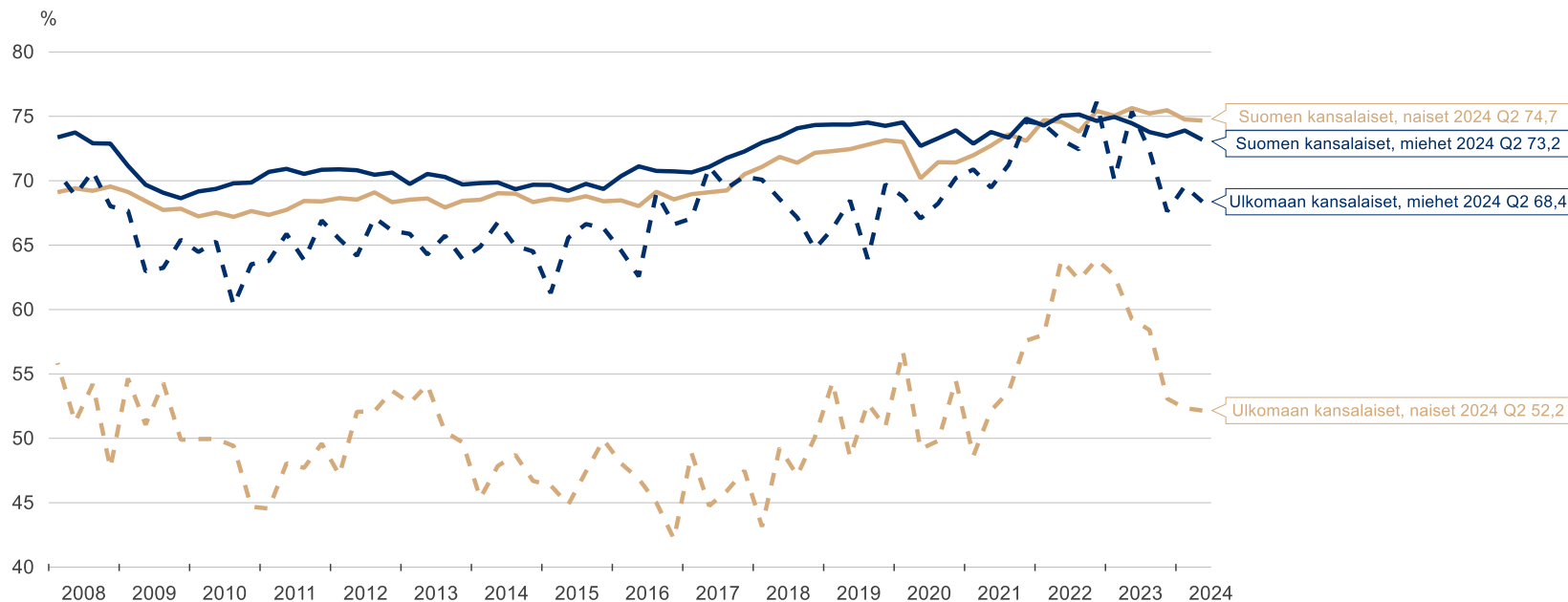

- Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan kotoutumisen mittareina seurataan työllistymistä, koulutustasoa ja sosiaalitukien käyttöä.
- Tähän vuosikatsaukseen on koottu muutamia keskeisiä indikaattoreita, joilla voidaan seurata maahanmuuttaneen väestönosan työllisyyttä, koulutustasoa ja sosiaalitukien käyttöä.
- Kotoutumisen indikaattorit -tietokantaan on lisätty uusi indikaattori ”nettotulonsiirrot”.
- Vuosikatsauksessa esitetyt tiedot perustuvat uusimpiin saatavilla oleviin rekisterilähteisiin sekä tilastollisiin erillistutkimuksiin.

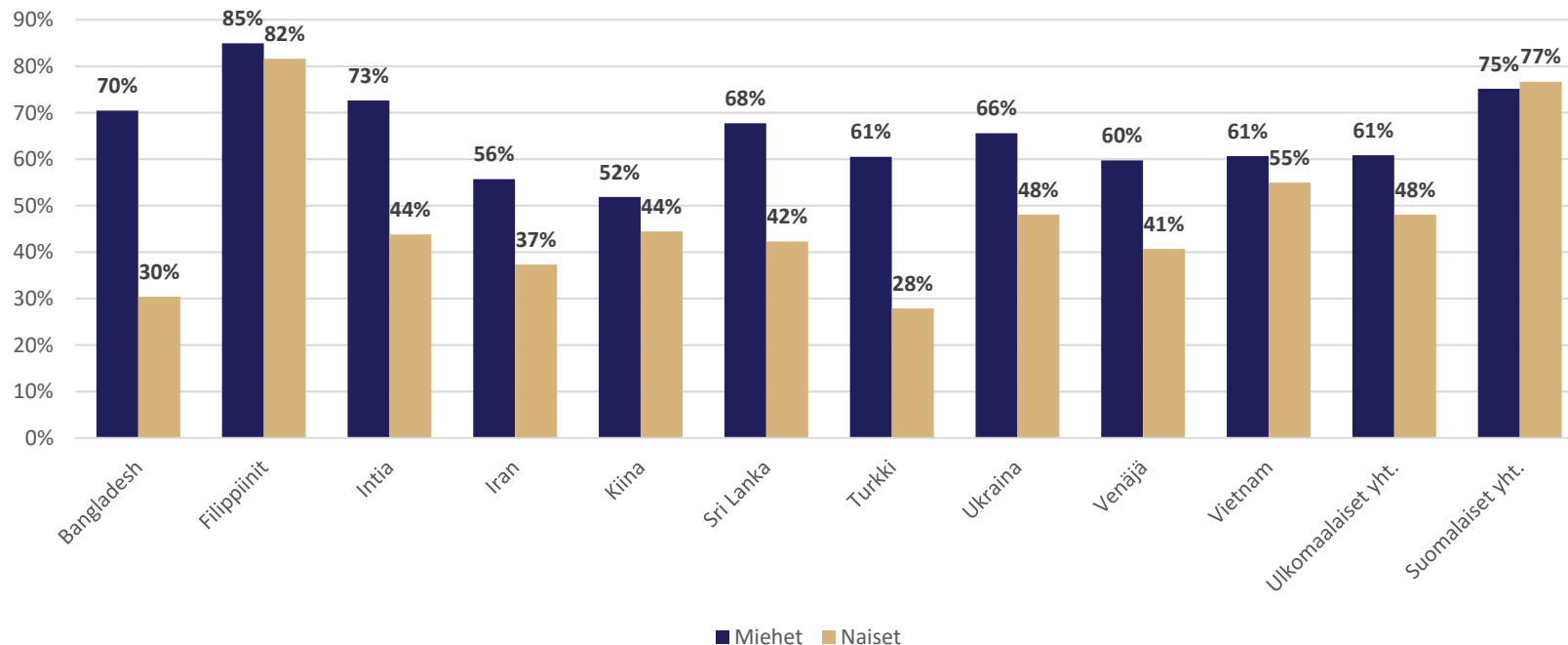
Työllisyys

15–64-vuotiaiden työllisyysaste kansalaisuuden ja sukupuolen mukaan, neljännesvuosi (%)

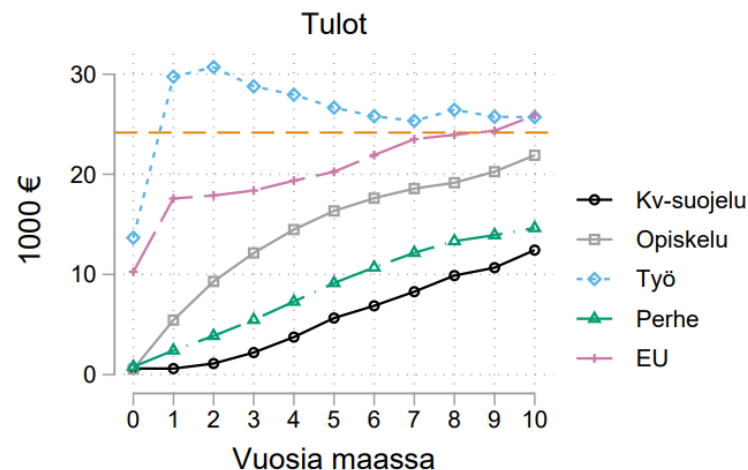
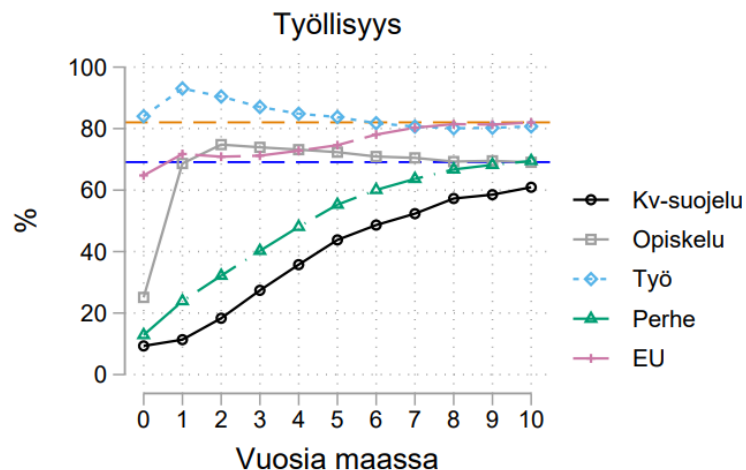
Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), TEM, Macrobond

20–64-vuotiaiden työllisyysaste kansalaisuuden ja sukupuolen mukaan vuonna 2023; yleisimmät muuttomaat vuonna 2023 (%)

Lähde: Tilastokeskus, väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain.

Työllisyys, tulot ja tulonsiirrot oleskelulupatyypeittäin maassa asutun ajan mukaan

Työllisyys-kuviossa oranssi katkoviiva kuvaa suomalaistaustaisten 18–59-vuotiaiden keskiarvoa, ja sininen katkoviiva kuvaa 15–64-vuotiaiden työllisyysasteen keskiarvoa työvoimatutkimuksessa vuosina 2011–2021. Tulot-kuviossa oranssi katkoviiva kuvaa suomalaistaustaisen vertailuryhmän keskiarvoa.

Lähde: Pesola, Sarvimäki ja Virkola 2024.

Yhteenveto työllisyydestä

• Työllisyysasteen kehitys:

- Vuoden 2022 ennätysellisen hyvän työllisyystilanteen jälkeen sekä ulkomaalaisten miesten että naisten työllisyysaste laski vuonna 2023 talouden laskusuhdanteen myötä. Työllisyysasteen lasku näyttää tasoittuneen vuoden 2024 aikana. Talouden suhdannevaihtelu heijastuu ulkomaalaisten työllisyyteen muuta väestöä voimakkaammin.
- Ulkomaalaisten miesten työllisyysaste oli vuoden 2024 toisella neljänneksellä 4,8 prosenttiyksikköä heikempi kuin suomalaisten miesten, ja ulkomaalaisten naisten 22,5 prosenttiyksikköä heikempi kuin suomalaisten naisten.
- Diassa 6 on tarkasteltu ulkomaan kansalaisia niistä maista, joista muutettiin Suomeen eniten vuonna 2023. Kolmansista maista muuttaneiden työllisyysasteissa on eroja, jotka heijastelevat muun muassa oleskeluluvan perusteita.
- Tarkastelluista maista korkein työllisyysaste vuonna 2023 oli Filippiinien kansalaisilla (miehillä 85%, naisilla 82%).

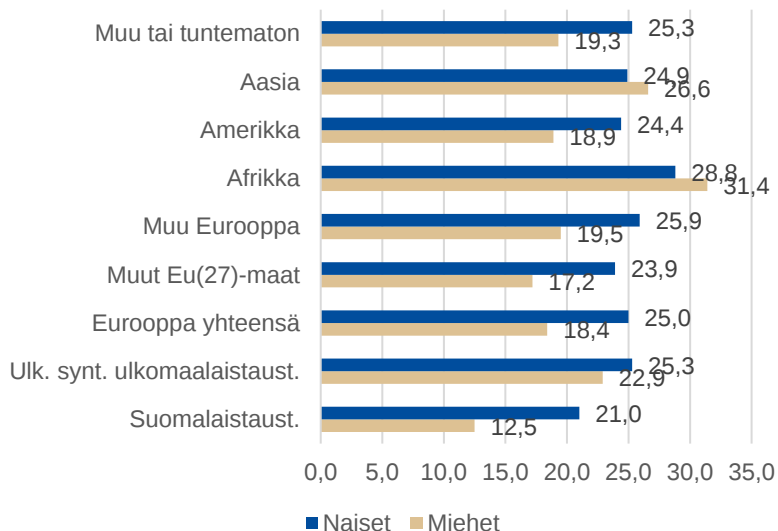
• Maassaoloajan yhteys työllisyyteen ja tuloihin:

- Työ- ja opiskeluperusteisesti muuttaneet sekä EU-maista muuttaneet pärjäävät työmarkkinoilla paremmin kuin kansainvälisen suojelun tai perheen perusteella muuttaneet, joiden työmarkkina-aseman kuitenkin paranee maassa vietetyn ajan kuluessa.

Osa-aikatyö

Osa-aikatyötä tekevien osuus palkansaajista 2022, taustamaanosan mukaan

Osa-aikatyötä tekevien osuus palkansaajista 2022, maassaoaloajan ja taustamaanosan mukaan

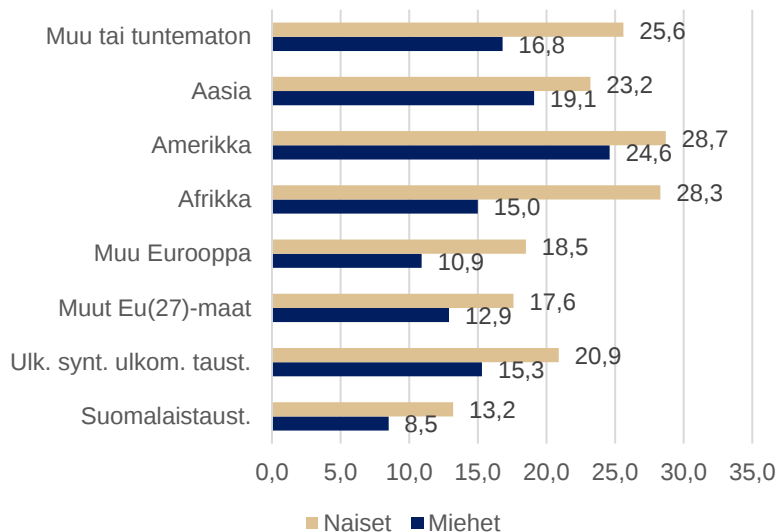
		Ulk. synt. ulkomaal. taust	Muut Eu(27)- maat	Muu Eurooppa	Afriikka	Amerikka	Aasia	Muu tai tuntematon
0 - 4 vuotta	Miehet	26,0	17,4	21,5	43,2	20,1	29,4	20,9
	Naiset	31,0	26,1	33,7	57,6	27,7	29,3	24,2
5 - 9 vuotta	Miehet	25,4	18,2	21,6	32,8	19,7	29,0	18,9
	Naiset	26,6	25,8	28,0	30,9	21,7	25,6	27,0
10+ vuotta	Miehet	20,1	16,7	18,4	26,8	17,7	22,3	15,9
	Naiset	23,5	22,8	24,5	22,8	23,9	22,6	25,6

Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

Määräaikainen työ

Määräaikaista työtä tekevien osuus palkansaajista 2022, taustamaanosan mukaan

Määräaikaista työtä tekevien osuus palkansaajista 2022, maassaoloajan ja taustamaanosan mukaan

Maassaolo		Ulk. synt. ulk. taust	Muut Eu(27)-maat	Muu Eurooppa	Afrikka	Amerikka	Aasia	Muu tai tuntematon
0 - 4 vuotta	Miehet	25,1	24,7	16,9	23,7	40,1	28,1	22,7
	Naiset	36,2	37,1	29,2	29,2	49,4	39,0	36,0
5 - 9 vuotta	Miehet	16,5	13,5	13,2	15,7	26,3	18,9	13,8
	Naiset	23,6	18,5	25,2	30,4	32,4	24,5	16,1
10+ vuotta	Miehet	9,5	7,9	8,3	11,8	13,5	10,6	5,4
	Naiset	16,3	13,3	15,9	27,4	18,2	15,6	17,2

Yhteenvedo osa-aikaisesta ja määräaikaisesta työstä

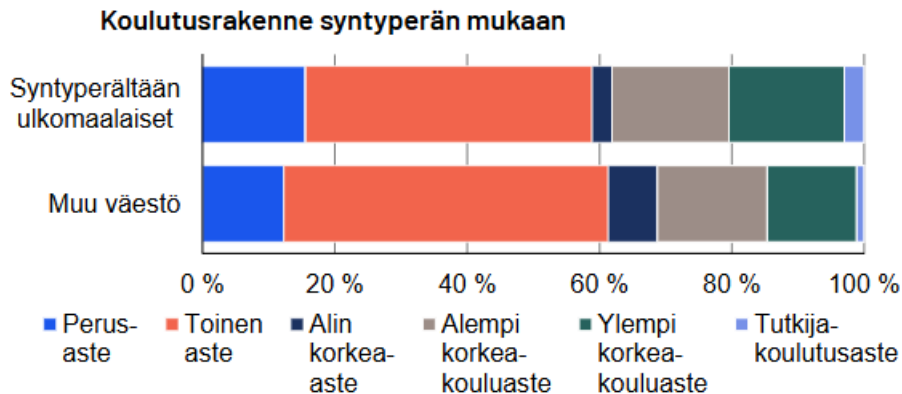

- Yleisimmin osa-aikatyötä tekevät ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset naiset (25,3%), vähiten suomalaistaustaiset miehet (12,5%), samoin eniten määräaikaisissa työsuhteissa olevia on ulkomailla syntyneissä ulkomaalaistaustaisissa naisissa (20,9%), vähiten suomalaistaustaisissa miehistä (8,5%).
- Ulkomaalaistaustaisilla sukupuolten välinen ero osa-aikatyön yleisyydessä on kaikissa taustamaaryhmissä pienempi kuin suomalaistaustaisilla.
- Afrikkalaistaustaiset miehet ja naiset tekevät yleisemmin osa-aikatyötä kuin miehet ja naiset muissa taustamaaryhmissä.
- Sukupuolten välinen ero määräaikaisissa työsuhteissa olevissa on suurin afrikkalaistaustaisilla. Määräaikaisissa työsuhteissa olevien osuus afrikkalaistaustaisista naisista on lähes kaksinkertainen miehiin verrattuna.
- Kymmenen vuoden maassaolon jälkeen määräaikaisissa työsuhteissa olevien osuus laskee kaikissa ryhmissä, mutta voimakkaimmin amerikkalaistaustaisilla miehillä ja naisilla, ja vähiten afrikkalaistaustaisilla naisilla. Heillä määräaikaisten työsuhteiden osuus säilyy lähes ennallaan.
- Kaikissa taustamaaryhmissä osa-aikatyötä tekevien osuus laskee maassaolon keston myötä.
- Erityisen voimakkaasti osa-aikatyötä tekevien osuus laskee afrikkalaistaustaisilla, ja naisilla enemmän kuin miehillä.

Koulutustaso

Maahan muuttaneen väestön koulutustausta

Lähde: Tilastokeskus, tutkintorekisteri (estimointi)

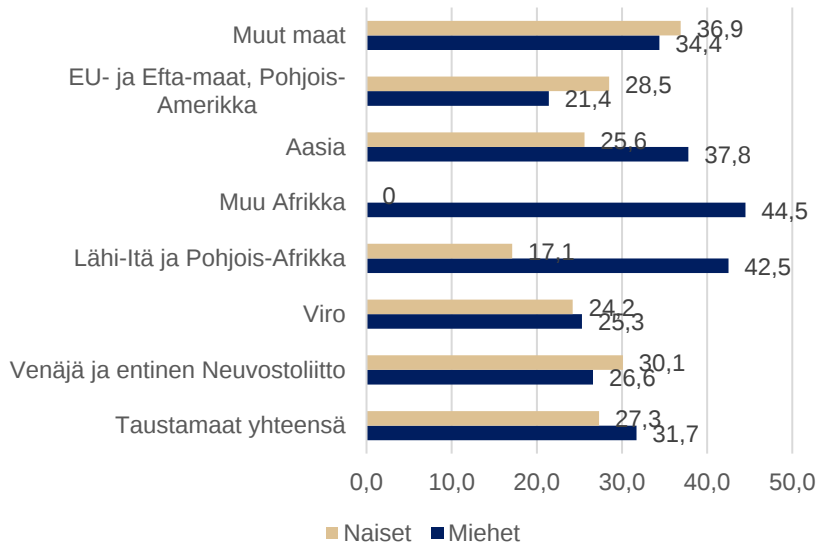
- Ulkomailla syntynyt ulkomaalaistaustainen väestö on lähes samankaltaisesti kouluttautunut kuin muu väestö.
- Ylemmän korkea-asteen tutkinnon tai tutkijankoulutuksen suorittaneita on ulkomailla syntyneessä ulkomaalaistaustaisessa väestössä enemmän – yksi viidestä – kuin muussa väestössä.
- Pelkän perusasteen varassa tai ilman sitä on ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista useampi (16%) kuin muusta väestöstä (12%).
- Maahanmuuttaneiden koulutustiedot ulkomailla suoritettujen tutkintojen osalta ovat tutkintorekisterissä puutteellisia. Tilastokeskus on estimoinut koulutusrakenteen tilastollisin menetelmin muiden rekisteritietojen perusteella sekä täydennyskyselyjä hyväksikäyttäen.

Kuvion lähde: Witting 2024.

Ylikoulutusaste

Ylikoulutusaste taustamaan mukaan (2018 kyselytieto)

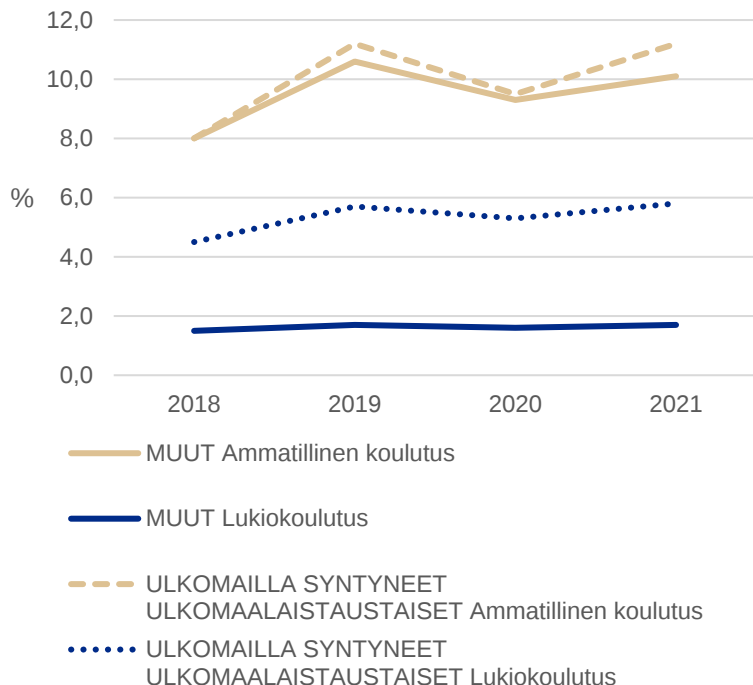

Huom. Muu Afrikka -ryhmässä kysymykseen vastanneiden naisten määrä on liian pieni luotettavan indikaattorin laskemiseksi.

Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

- Ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset miehet kokevat hieman yleisemmin olevansa ylikoulutettuja työnsä vaativuuteen nähden kuin naiset, mutta taustamaakohtaiset erot ovat suuria.
- Ylikoulutusta työnsä vaativuuteen nähden kokevat yleisimmin lähi-itä-, afrikkalais- ja aasialaistaustaiset miehet.
- Vähiten ylikoulutusta työnsä vaativuuteen nähden kokevat lähi-itä- ja pohjois-afrikkalaistaustaiset naiset, EU- ja amerikkalaistaustaiset miehet ja virolaistaustaiset miehet ja naiset.

Toisen asteen koulutuksen keskeyttäneiden osuus 2018–2021

- Ammatilliset opintonsa keskeyttää vuosittain noin joka kymmenes maahan muuttanut opiskelija.
- Maahanmuuttaneet keskeyttivät ammatilliset opintonsa hiukan yleisemmin (11,2%) kuin muut (10,1%) vuonna 2021.
- Ammatillisten opintojen keskeyttäminen on jonkin verran yleistynyt vuodesta 2018 lähtien.
- Lukiokoulutuksessa keskeyttäminen on harvinaisempaa kuin ammatillisessa koulutuksessa.
- Maahanmuuttaneet keskeyttivät lukio-opintonsa huomattavasti yleisemmin (5,8%) kuin muut (1,7%) vuonna 2021.

Lähde: Kotoutumisen indikaattoritietokanta.

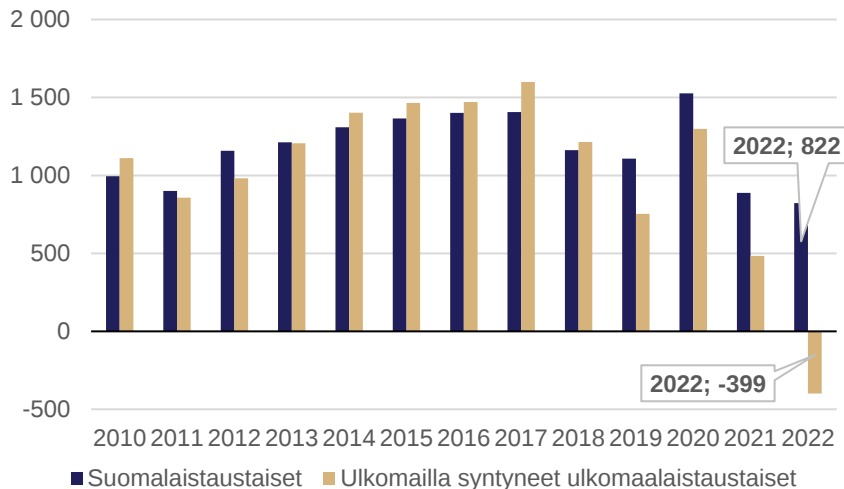

Nettotulonsiirrot

Nettotulonsiirtojen kehitys

Nettotulonsiirrot syntyperän mukaan 2010–2022, aikuisväestö (€)

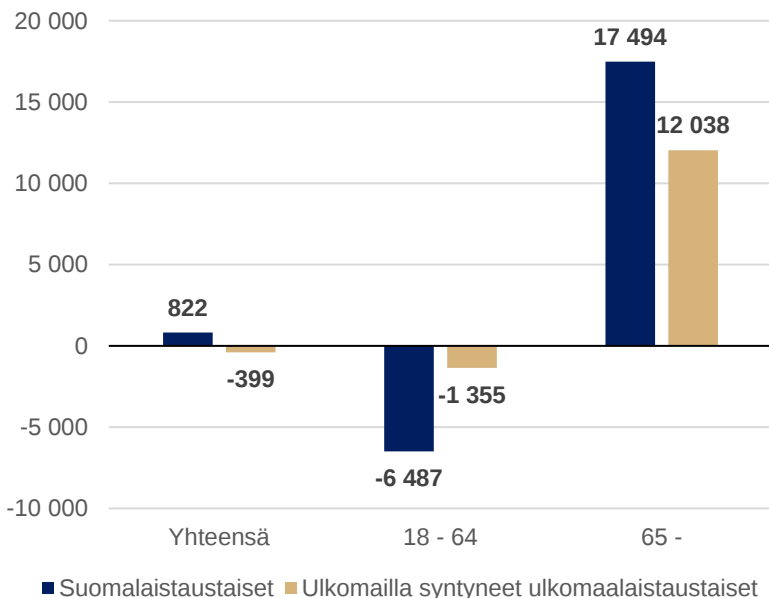
Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

- Nettotulonsiirroilla tarkoitetaan saatujen tulonsiirtojen ja maksettujen verojen välistä erotusta (negatiiviset luvut ovat julkisen talouden kannalta myönteisiä).
- Vuonna 2022 ulkomaalaistaustaiset maksoivat keskimäärin enemmän veroja kuin saivat tulonsiirtoja.
- Nettotulonsiirtojen osalta aikuisten ulkomaalaistaustaisten vaikutus julkiseen talouteen on myönteisempi kuin aikuisten suomalaistaustaisten.
- Yleinen taloussuhdanne heijastuu maahan muuttaneen aikuisväestön keskimääräisiin nettotulonsiirtoihin voimakkaammin kun muuhun väestöön.

Ikäryhmä ja nettotulonsiirrot

Nettotulonsiirrot syntyperän ja ikäryhmän mukaan 2022

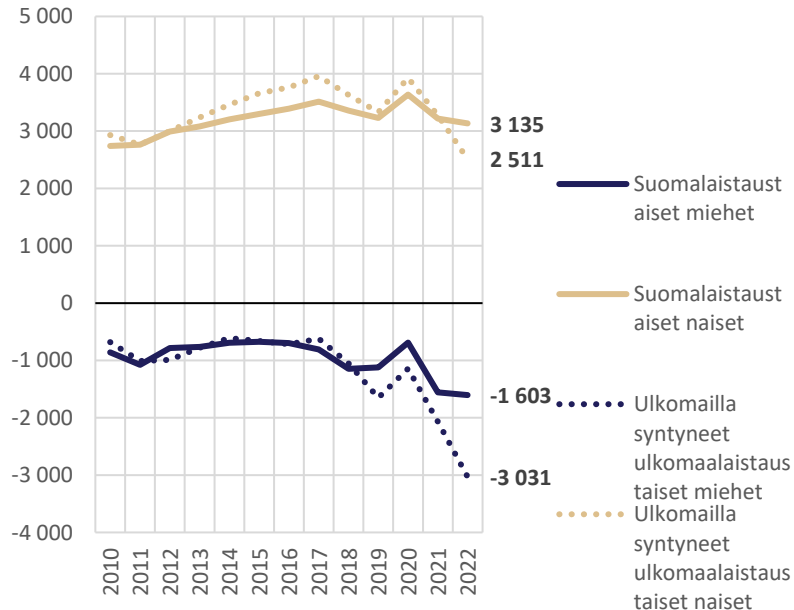

Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

- Maahan muuttaneet **työikäiset** maksoivat keskimäärin 1 355 euroa enemmän välittömiä veroja ja sosiaaliturvamaksuja kuin saivat suorita tulonsiirtoja.
- Valtaväestön työikäiset maksoivat keskimäärin 6 487 euroa enemmän välittömiä veroja ja sosiaaliturvamaksuja kuin saivat suorita tulonsiirtoja.
- Työikäisten suomalaistaustaisten vaikutus julkiseen talouteen on selvästi myönteisempi kuin ulkomaalaisten työikäisten.
- Valtaväestön **eläkeikäiset** saivat keskimäärin runsaat 31% enemmän suorita tulonsiirtoja henkeä kohden kuin eläkeikäiset maahanmuuttaneet.

Sukupuoli ja nettotulonsiirrot

Nettotulonsiirrot syntyperän ja sukupuolen mukaan 2010–2022

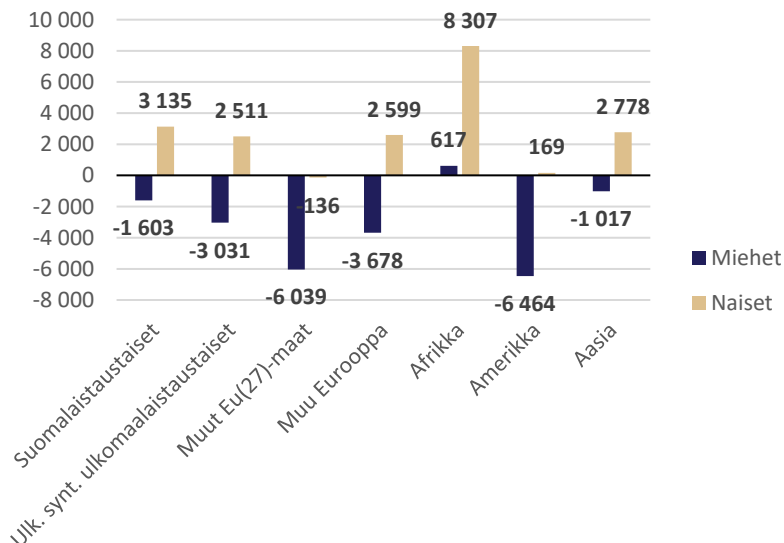
- Aikuisväestön keskimääräisillä nettotulonsiirroilla tarkasteltuna miesten vaikutus julkiseen talouteen on selvästi myönteisempi kuin naisten.
- Sukupuoliero nettotulonsiirroissa on samansuuntainen sekä valtaväestöllä että maahanmuuttaneilla.
- Maahan muuttaneilla naisilla keskimääräiset aikuisväestön nettotulonsiirrot ovat kehittyneet julkisen talouden näkökulmasta myönteisemmin kuin valtaväestön naisilla.

Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

Sukupuoli, taustamaanosa ja nettotulonsiirrot

Nettotulonsiirrot taustamaan ja sukupuolen mukaan 2022 (€)

Lähde: Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta.

- Naisten suurempi vastuu lastenhoidosta näkyy suurempina tulonsiirtoina ja alhaisempana työllisyytenä.
- Taustamaakohtaiset erot nettotulonsiirroissa ovat suuria.
- Keskimäärin suurin myönteinen vaikutus julkiseen talouteen on EU-maista tulleilla miehillä ja suurin kielteinen vaikutus Afrikan maista tulleilla naisilla.

Tiivistelmä

Tiivistelmä

- Maahanmuuttaneiden työllisyyskehityksen trendi on myönteinen, mutta yleinen taloussuhdanne näkyy työllisyysasteen notkahduksena.
- Epätyypilliset työsuhteet (osa-aikatyö, määräaikainen työ) ovat maahanmuuttaneilla muuta väestöä yleisempiä, joskin vähenevät maassaoloajan pidentyessä.
- Maahan muuttaneen väestön koulutustaso vastaa pääpiirteissään muun väestön koulutustasoa. Sekä korkeasti koulutettuja että pelkän peruskoulutuksen varassa olevia on jonkin verran yleisemmin kuin muussa väestössä.
- Maahan muuttaneen aikuisväestön keskimääräiset nettotulonsiirrot olivat kehittyneet myönteiseen suuntaan vuonna 2022.
- Naisten saamat keskimääräiset nettotulonsiirrot ovat kaikissa taustaryhmissä korkeampia kuin miesten, heijastaen mm. suurempaa vastuuta lastenhoidosta.
- Maahan muuttaneiden naisten ja pakolaisille yleisistä taustamaista tulleiden haasteet kestävässä integroitumisessa työmarkkinoille näkyvät niin työllisyysasteessa, epätyypillisten työsuhteiden yleisyydessä kuin nettotulonsiirroissa.

Lähteet

- [Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta](#)
 - Avoin , rekisteri- ja kyselyaineistoihin perustuva tilastotietokanta
 - Indikaattorit on luokiteltu viiteen aihealueeseen: työllisyys, koulutus, hyvinvointi, osallistuminen ja kaksisuuntainen kotoutuminen.
 - Kotoutumisen indikaattorit -tietokanta on toteutettu yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.
 - Tietokanta on toteutettu PX-Web-tekniikalla ja se on Tilastokeskuksen ylläpitämä.
- Witting, Mika 2024. [Ulkomaalaistaustaisten koulutusrakenne samankaltainen kuin muulla väestöllä – täydennyskyselyillä tutkintorekisteriin 45 000 uutta tutkintoa](#). Tieto&Trendit 25.6.2024.
- Pesola, Hanna, Sarvimäki, Matti & Virkola, Tuomo 2024. [Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa](#). Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:9.

Lisätietoja:

Villiina.Hellsten@gov.fi

Juho.Peltonen@gov.fi

Minna.Saavala@gov.fi